POŠTNINA PLAČANA V GOTOVINI

VEČERNIK

Leto XIV. Štev. 210

TELEFON UREDNISTVA: 25—67
UPRAVE: 25—67 in 28—67
POSLOVALNICA CELJE. Prešernova 3. tel. 280
TELEFON LJUBLJANA: 46—91

Maribor, torek 17. septembra 1940

NAROČNINA NA MESEC
Preleman v upravi ali po pošti 14 din.
Dostavljen na dom 16 din. tujina 30 din.
POŠTNI ČEKOVNI RAČUN: 11.409

Cena din 1.—

Spopad med Angleži in Italijani v Egiptu

Kakor poročajo, se je med Solumom in Sidi el Baranijem na meji med Egiptom in italijansko Libijo vnela bitka med nasproti si stoječimi sovražnimi četami — Pričakovati je treba, da se bodo bile v prihodnjih dneh odločilne bitke za usodo Egipta

KAHIRA, 17. septembra. CNP. Britanske čete v Egiptu so se spopadle s prodirajočimi italijanskimi kolonami pri Bugbugu v bližini Sidi el Barranija. Bugbug je posušen studenec sredi puščave. Računajo, da imajo Italijani v Libiji 250.000 mož. Angleški letalci so napadli več italijanskih motoriziranih kolon ter zažgali več tankov. Požar se je videl še 150 km daleč. Sestreljenih je bilo šest italijanskih bombnikov, tri pa so poškodovani. Po italijanskih vesteh so italijanski letalci povečali napade na obmejne kraje Sidi el Barrani ter Marsa Matruh. V rimskih krogih zatrjujejo, da je italijansko napredovanje v Egiptu naperjeno samo proti britanskim četam in ne proti Egiptu.

Italijanska poročila o vojnih operacijah

RIM, 17. sept. Stefani. Italijansko vrhovno vojno poveljstvo je izdalo včeraj sledeče uradno vojno poročilo: Naši oddelki v Cirenajki so prekoračili mejo in se spopadli z nasprotnikom. Naše letalstvo se je udeleževalo bojev in napadalo sovražna zbiranja in oddelke. Obstreljevalo jih je iz majhne višine. Sestreljeni sta bili dve sovražni letali znamke »Blenheim«. Naša letala so Malto ponovno bombardirala, prav tako so bombardirala tovarno municije v La Valeti ter pristanišče v Kalairanu. Čeprav je bilo vreme slabo, so bombe zadele. V vzhodnem delu Sredozemskega morja so naša letala ponovno napadla sovražne pomorske oddelke ter jih bombardirala in nekaj potopila. Vsa naša letala so se vrnila. V Indijskem oceanu so naša letala napadla angleško križarko (10.000 ton), katero so bombe zadele in težko poškodovale. Opaziti je bilo, kako se je pogreznila globoko v morje. V Severni Afriki je sovražnik izvedel nekoliko poletov ter metal zažigalne bombe brez uspeha. V italijanski Vzhodni Afriki je sovražnik napadel Asmaro in Adi Ugri. Pri tem napadu je bil ubit en domačin, eden pa je bil ranjen. Pri napadu je bila poškodovana neka kmetija.

RIM, 17. sept. Stefani. Naše predhodnice so zavzele in prešle Solum. Uničenih je okrog 50 sovražnikovih tankov in oklopnih avtomobilov. Sovražnikovi oddelki so pri umiku zažgali veliko skladišč, pa so pretrpeli tudi težke izgube zaradi ofenzivnega nastopa našega letalstva. Neki naš letalski oddelek je v strmoglavem poletu bombardiral letališče Halmar na Malti in s točno vrženimi bombami zadel protiletalske baterije in lope. Opaziti je bilo dve veliki eksploziji, nato pa požare. Sovražna letala so se izogibala spopadov z našimi letali, ki so spremljala naše bombnike, pač pa so napadale naše Picciatelije, ki so prešli v protinapad ter zbili eno sovražno letalo, drugo pa težko poškodovali. Vsa naša letala so se vrnila domov. Na vzhodnem delu Sredozemskega morja so naši hitri motorni čolni »Mas« potopili neko sovražno podmornico. Italijanski letalski oddelek je izvedel napad na sovražnikovo križarko, ki je bila zadeta z bombo srednjega kalibra. V vzhodni Afriki so naša letala bombardirala barake blizu kraja Regeza v Sudanu. O priliki sovražnega napada na Asab, Masano, Asmaro in Guro so bile ranjene štiri osebe, škoda pa je bila majhna. V Mateni so oboroženi kmetje presenetili in pognali v beg karavano, ki jo je vodil neki askar in kateri je poskušal prodreti v naše kraje.

FRANCOZI NA EGIPTSKI FRONTI

KAHIRA, 17. septembra. CNP. V Egiptu so na italijanski fronti z Angleži tudi francoske čete, ki pripadajo generalu de Gaulleu in ki nosijo na zastavah napise »Francija vedno«.

ITALIJANI O POMENU SOLUMA

RIM, 17. septembra. Stefani. Pisoč o italijanski ofenzivi na libijsko-egiptski meji, opozarja diplomatski urednik agencije Stefani na poročanje londonskega radia in angleškega tiska, katerega namen je popolnoma zmanjšati pomen izgube Soluma, zlasti pa na ono trditev, ki pravi, da je bila prepustitev tega kraja sovražniku že predvidena. Vprašanje, zakaj so potem Angleži zgradili celo obrambno linijo za ohranitev Soluma, ostane skrivnost. V otroškem prizadevanju, da prikrije izgubo Soluma, prikazujoč ves položaj tako, kakor da bi ga Angleži sami prepustili, je Reuter poročal 15. t. m., da je bilo italijansko napredovanje v smeri Soluma že davno predvideno, ker da je italijanski radio že ponovno objavil zavzetje tega mesta. Tudi tu gre za žaljivo neresnico. Sto milijonov ljudi, ki so poslušali italijanski radio, more to laž potrditi tako v Italiji kakor v tujem svetu. Pred zavzetjem italijanski radio tega mesta sploh nikoli ni imenoval, razen v primerih bombardiranja iz zraka. Že dva dni se ves radio in tisk Anglije trudi, da bi zmanjšal pomen izgube Soluma, kakor se je to zgodilo tudi ob priliki zavzetja Zeile in Berbere, a nato vse Britanske Somalije. Treba je naglasiti, da sta se na konferenci v Cosiju, kjer je bil sklenjen italijansko-turški mir, tako Francija kakor Anglija odločno uprli temu, da bi bil Solum priključen Italiji, naglašajoč posebno pomen tega mesta in njegovega zaliva. Tudi na konferenci v Versaillesu je lord Millner odločno odklonil zahtevo, da bi se Solum prisodil Italiji. Tudi vselej pozneje je Anglija izjavljala, da ne more izročiti Italiji te važne strateške postojanke Egipta. Reuter dalje trdi, da so našli Italijani to mesto v razvalinah in da bo treba več mesecev dela, preden bo v njem spet mogoče prebivati. To je priznanje, ki dokazuje najlepše, kako spoštujejo Angleži egiptsko premoženje. V ostalem se pa nanašajo ta opustošenja v glavnem na trdnjave in zaloge, ki jih je sovražnik moral uničiti.

SOMMOVO PREDAVANJE V BERLINU

BERLIN, 17. sept. DNB. General Somma, eden izmed vodilnih osebnosti iz italijanskega kolonialnega ministrstva, je imel sinoči v Berlinu govor o italijanski kolonialni politiki in o bojih, katere vodi sedaj Italija v kolonijah. Predavanje so poslušale mnoge ugledne in vodilne osebnosti, med njimi tudi italijanski kolonialni minister general Teruzzi in vodja nemške kolonialne akcije general von Epp. Posebno pozornost je vzbudil oni del predavanja, v katerem je govoril predavatelj o zadnjih uspehih italijanskega orožja v Britanski Somaliji.

Manjša letalska aktivnost nad Londonom

Včeraj in v preteki noči ni bilo tako velikih spopadov in napadov nemškega in angleškega letalstva, kakor prej — Hitler ni na bojišču — Kdaj bodo Nemci pričeli splošni napad, ne ve nihče

WASHINGTON, 17. sept. CBC. Poangleških in nemških poročilih včeraj in ponoči boji v zraku in napadi niso bili tako srditi, kakor tik pred tem. Operacije je deloma oviralo slabo vreme. V Angliji pričakujejo še dalje nemški splošni napad s poizkusom izkrcanja nemških bojnih sil na otoku, vendar ni še nobenih neposrednih znakov za to, da bi se napad pričel neposredno. Različne vesti, ki prihajajo iz mnogoštevilnih nevtralnih virov o predstoječem nemškem napadu, ki pripovedujejo celo tudi o datumu in uri napada, je treba sprejeti z rezervo, ker so večinoma samo gole kombinacije. Ni pa mogoče zanikovati dejstva, da se Nemci v resnici pripravljajo na poizkus splošnega napada. Vest, ki je bila včeraj razširjena, da je Hitler sam odšel na obalo Kanala, ni resnična. Res pa je, da vodi sedaj letalske napade sam Göring, ki je bil z letalom tudi že sam nad Londonom.

Obojestranska vojna poročila

NEMŠKO VOJNO POROČILO

BERLIN, 17. sept. DNB. Nemško vrhovno povelјstvo je izdalo včeraj sledeče uradno vojno poročilo: Med 15. in 16. septembrom so nemška letala navzlic slabemu vremenu uspešno nadaljevala z napadi na London. Bojna letala so metala bombe na doke in pristaniške naprave. V Bromleyu so bili povzročeni požari. Prišlo je do letalskih spopadov. Vržene so bile tudi bombe na pristaniške naprave v Dovru in Portlandu, kjer je bilo zažgano neko skladišče olja. Razen tega so bile vržene bombe na letalsko tovarno v Southamptonu. Vdolž Irske in Škotske so bile vržene bombe na trgovske ladje. Potopljeni sta bili dve ladji s skupno 17.000 tonami. Ena ladja je bila težko poškodovana. Potopljena je bila tudi ena ladja v Rokavskem prelivu, ki je imela 8000 ton. Bojna letala so izvedla napad tudi na Birmingham, kjer so prav tako povzročila požare. Nadaljujemo polaganje min. Angleška letala so poskušala ponoči napasti nekatere kraje v zahodni Nemčiji. Metala so bombe na stanovanjske četrti in je bilo v nekem kraju zadetih več zgradb in ena šola. Dve osebi sta bili ubiti, več pa ranjenih. Na Berlin ni bilo napada. Protiletalske baterije in lovska letala so zbila po eno angleško letalo, obrežne baterije in ogledniški čolni vojne mornarice pa so zbili tri sovražnikova letala. Včeraj je bilo zbitih 97 sovražnih letal, 43 nemških letal se ni vrnilo.

BERLIN, 17. sept. DNB. Sinoči so nemška letala ponovno napadla London ter vrgla veliko število bomb. Podrobnosti še manjkajo.

BERLIN, 17. sept. DNB. Davi so nemška letala krenila na nasilne izvide nad London. Po vesteh, ki so dospele doslej, so bili v noči med 16. in 17. septembrom izvršeni še uspešnejši letalski napadi, kakor prej. Opaženih je bilo mnogo velikih požarov.

ANGLEŽI O NEMŠKIH NAPADIH

LONDON, 17. sept. AA. Reuter. Prvi sinočnji alarm nad Londonom je trajal od 2.52 do 4.25 ure. Drugi alarm je pa bil zaključen od 7.48 zjutraj. Znak za tretji alarm je bil dan ob 8.12 po Greenwichu. Tretji alarm je bil zaključen ob 9.04.

LONDON, 17. sept. CNP. Sinoči je bil najhujši baražni ogenj proti nemškim letalom, ki so skrivajoč se za oblake napadala London. Vrgla so veliko število visoko eksplozivnih bomb. Zadetih je bilo veliko hiš, ena bolnišnica, jezuitska cerkev in več trgovin.

LONDON, 17. sept. Reuter. Danes dopoldne je neko nemške letalo, ki je samo priletelo nad London, povzročilo veliko škodo, ker je vrglo bombe na neko tržišče. Več hiš je porušenih ter tudi več mrtvih.

ANGLEŠKI LETALSKI NAPADI

LONDON, 17. sept. AA. Reuter. — Letalsko ministrstvo javlja, da so angleška letala v pretekli noči letela nad Berlinom in okolico ter vrgla bombe v bližini letališča Tempelhof. Poškodovana je neka električna centrala. Včeraj so angleška letala bombardirala Hamm, Le Havre in pomorska oporišča v Belgiji, Holandski in Franciji.

LONDON, 17. sept. Reuter. Piloti, ki so včeraj napadli nemška oporišča, pripovedujejo, da se je požar na nemškem ranžirnem kolodvoru Hamm videl še 30 km daleč. Bombniki so napadli artilerijske postojanke pri Cap Gris Nezu v bližini Calaisa. Zažgali so bližnje gozdove. V Le Havreu so bombe padle na pristaniške naprave. Največji napad je bil na Anverso, kjer so v pristanišču pripravljeni čolni in najrazličnejše manjše ladje za primer invazije.

Beg Madžarov iz Romunije

BUDIMPEŠTA, 17. sept. ZPV. Tu zatrjujejo, da so Romuni izvršili ob priliki izpraznjevanja severne Transilvanije mnogoštevilna nasilja nad tamkajšnjimi Madžari. Tako so v raznih krajih Romuni prijeli in pretepli cele skupine Madžarov in Madžark. V nekaterih madžarskih vaseh so Maniujevi pristaši ljudi zajeli, jih slekli in nato nage nagnali v gozdove. Več sto Madžarov je bilo pretepenih, drugim so pa uničili premoženje ali jim zažgali hiše. Tudi položaj Madžarov, ki so ostali na onem transilvanskem ozemlju, ki ostane Romuniji, je skrajno neprijeten, ker so neprestano izpostavljeni sovražnostim Romunov. Zaradi tega beže mnogi čez mejo na madžarsko stran. Samo v Kološvar je pribežalo doslej okoli 25.000 Madžarov, zlasti delavcev.

Willkievi očitki Rooseveltu

Republikanski kandidat očita prezidentu Rooseveltu, da je s svojo politiko sam krepil totalitarizem proti demokraciji — Sedanji volivni boj je tudi boj za ohranitev demokracije v USA

NEW YORK, 17. sept. Reuter. Republikanski predsedniški kandidat **Wendel Willkie** je imel v Kotivilleu v Kansasu velik predvolivni govor, v katerem je izredno ostro napadel prezidenta Roosevelta. Dejal je, **da je Roosevelt s svojo gospodarsko politiko znatno doprinesel k okrepitvi avtoritarnih držav in obenem slabitvi demokratskih sil.** Demokratske sile, v prvi vrsti Velika Britanija, je dejal Willkie, so se bile že tako rekoč osvobodile največjih težkoč in posledic velike svetovne gospodarske krize, **ko se je Rooseveltu prav v tistem trenutku zdelo potrebno pričeti ofenzivo proti našemu gospodarskemu redu. Vsi vemo, da je Roosevelt torpediral svetovno gospodarsko in valutno konferenco v Londonu in s tem storil veliko škodo gospodarski delavnosti zahodnoevropskih velikih sil.**

Po Willkiejevem mnenju pa ni bila škodljiva samo Rooseveltova gospodarska politika, ampak tudi vobče vsa politika **in je prav ona v mnogem oziru dopomogla do ustvaritve pogojev za sedanjo novo evropsko vojno. Willkie zameri Rooseveltu zlasti, da je s svojim posredovanjem omogočil konferenco štirih velesil v Monakovem l. 1938.** Rooseveltova politika je predvsem zaradi tega škodljiva, ker nima trdno določene smeri. Roosevelt je človek, ki je, kakor izgleda, izgubil vero v moč in sposobnost naroda.

V svojem nadaljnjem govoru je Willkie dejal, **da je Roosevelt s svojo politiko prej oslabil kakor pa okrepil položaj zahodnoevropskih demokracij. Republikanski kandidat zastopa mnenje, da je Roosevelt s svojo politiko spravil v nevarnost demokracijo tudi v samih Zedinjenih državah Severne Amerike. Ako bo Roosevelt še tretjič izvoljen za prezidenta, bo s svojo ožjo družbo uvedel v Zedinjenih državah kmalu totalitarni režim.**

Nato je govoril Willkie o letalskih napadih na London, ne da bi ime Londona direktno imenoval. Willkie je dejal, da republikanci nasproti tem dogodkom v Evropi niso ravnodušnejši kakor demokrati, **vendar mislijo, da se mora Amerika brigati v prvi vrsti za svojo lastno varnost in za ohranitev svojih lastnih političnih in družbenih ustanov.** Ni varnosti brez žrtev. Svoj govor je Willkie zaključil z besedami, da pomeni sedanji volivni boj tudi boj za ohranitev demokracije v Zedinjenih državah Severne Amerike.

Španski notranji minister v Berlinu

Prispel je na povabilo nemške vlade in ostane tam več dni — Po informacijah iz Madrida želita Nemčija in Italija vstop Španije v vojno proti Angliji — Izjava Sunerja nemškemu novinarju

MADRID, 17. sept. Ass. Press. **V zvezi s potovanjem španskega notranjega ministra Sunerja v Berlin, kamor je prispel včeraj dopoldne, se v poučenih madridskih političnih in diplomatskih krogih naglaša, da je ta obisk v zvezi z nemškimi in italijanskimi prizadevanji, da bi Španija opustila svoje dosedanje stališče nevojskujoče se države in stopila na strani Nemčije in Italije neposredno v vojno proti Veliki Britaniji. V Berlin je bil povabljen tudi general Franco, je pa svoj obisk za enkrat odgodil in poslal tja samo notranjega ministra, da izve za neposredne želje nemške vlade. Zaradi tega bi utegnil biti sedanji Sunerjev obisk v Berlinu velikega pomena za nadaljnje zadržanje Španije v sedanji vojni.**

BERLIN, 17. sept. DNB. Španski notranji minister Serano Suner je prispel včeraj dopoldne s posebnim vlakom iz Pariza v Berlin. Španski minister je pripotoval na povabilo nemške vlade in bo ostal v Berlinu nekaj dni. Na Anhaltskem postajališču ga je sprejel nemški zunanji minister von Ribbentrop. Razen njega so bili pri sprejemu španski poslanik general Espinosa de los Monteros, člani španskega poslaništva, zastopniki španske kolonije v Berlinu, kakor tudi nemške države, nacionalne socialistične stranke in vojske. Končno so pa bili zbrani tam še vršilec poslov italijanskega poslanika Zambini in drugi odličniki ter novinarji. Po obhodu častne čete sta se Suner in von Ribbentrop odpeljala v avtomobilu v hotel »Adlon«, kjer se je španski minister s svojim spremstvom nastanil za čas svojega bivanja v Berlinu. Berlinsko občinstvo je priredilo Sunerju pred kolodvorom in drugod prisrčne manifestacije.

BERLIN, 17. sept. DNB. »Völkischer Beobachter« objavlja izjavo, ki jo je španski notranji minister Serano Suner podal njegovemu poročevalcu še pred svojim odhodom v Nemčijo. Minister je dejal med drugim, **da bo njegov obisk potrditev tradicionalnega špansko-nemškega prijateljstva, bo pa obenem tudi dokaz, da ostane Španija zvesta svoji dosedanji politiki.** »Vodji obeh narodov,« je dejal Suner, »sta odredila smernice politike sodelovanja in prijateljstva.« Dalje je Suner omenil skupne žrtve v boju za ustvaritev sedanje nacionalistične Španije. Končno je pa govoril še o položaju Španije kot nevojskujoče se države in dejal, **da se to špansko stališče nikakor ne more in ne sme smatrati kot znak nezainteresiranosti v sedanji vojni. Španiji pripada pri ustvarjanju novega reda v Evropi posebna naloga in ona jo bo tudi v polni meri izvršila. Španija sicer nima v Evropi nikakih teritorialnih zahtev, hoče pa uresničiti razne španske nacionalne pravice, ki ustrezajo njeni tradiciji in njenemu zemljepisnemu položaju na skrajni točki evropske celine.**

BERLIN, 17. sept. ZPV. **Vodja Adolf Hitler bo danes sprejel španskega notranjega ministra Sunerja.** Listi posvečajo Sunerjevemu obisku v Berlinu veliko pozornost in pravijo, da je Španija ob strani Nemčije in Italije poklicana, da sodeluje pri stvarjanju nove Evrope.

USA bodo imele spomladi milijon vojakov

WASHINGTON, 17. septembra. AA. Reuter. **Roosevelt je v Beli hiši podpisal zakon o splošni vojaški dolžnosti. USA bodo razpolagale s 16 in pol milijona vojakov v starosti od 21 do 35 let. Rekrutiranje se bo začelo 15. oktobra. Roosevelt je tudi izjavil, da je sedaj Amerika pristopila k selektivni vojni obveznosti, kar pomeni, da so Američani odločeni da branijo svoje osnovno gledišče o pojmu ameriškega državljana. Prvi vojni kontingent bo štel okoli 75.000 vojakov, ostali pa od 100.000 do 125.000, tako da bo 1. januarja 1941. pod zastavo 400.000 ameriških vojakov, spomladi pa 900.000. Rekrutiranih bo tudi 36.000 črncev. Roosevelt ima tudi pravico rekvirirati vse tovarne za vojaške namene.**

WASHINGTON, 17. sept. CNP. Drugi kontingent narodne milice, ki bo imel okoli 35.700 mož, bo vpoklican 15. oktobra iz petih držav, Puerta Rica in Havajev. Prvi kontingent, ki šteje 60.500 mož, je bil včeraj mobiliziran v 26 državah.

WASHINGTON, 17. septembra. CNP. Ameriški mornariški minister Knox je izjavil, da USA niso izgubile časa za oborožitev novih oporišč. Zaradi situacije se je odločil proti načrtu za zgraditev kanala skozi Ninkaraguo ter zato podpira načrt o razširitvi panamskega kanala. Slednji je ranljiv samo iz zraka in zato zahteva zgraditev novih letalskih oporišč v bližini kanala.

FILADELFIJA, 17. septembra. AA, Reuter. V morje so spustili drugo ameriško veliko linijsko ladjo, ki ma 45.000 ton ter je dobila ime »New Yersey«. Mornariški minister Knox je izjavil, da gradijo take ladje za obrambo človeških pravic.

Francoski izdatki za nemško okupacijo

LONDON, 17. sept. Reuter. Današnje »Times« poročajo, da je občina Nantes kaznovana s 5 milijoni frankov, ki jih mora plačati zaradi sabotaže. Telefonski kabel nemške okupacijske vojske je bil večkrat prerezan. Že pred mesecem je bila občina kaznovala z 2 milij. frankov in župan je apeliral na prebivalstvo, naj nikar ne dela sebi škode, ker stane prerez telefonskgea kabla 100 frankov na osebo. Francoski uradni list objavlja dekret o subvencioniranju nemške okupacije v znesku 50 milijard frankov. Ta vsota predstavlja vsak dan 20 milijonov frankov, začenši s 25. junijem.

POGAJANJA MED ANGLIJO IN USA ZARADI INDOKINE

WASHINGTON, 17. sept. DNB. **Britanski veleposlanik lord Lothian je imel včeraj konferenco z zunanjim ministrom.**

WASHINGTON, 17. sept. DNB. **Zunanji minister Cordell Hull je imel včeraj konferenco z britanskim veleposlanikom lordom Lothianom ter avstralskim poslanikom Caseom. Ass. Press trdi, da so se razgovarjali o skupnem stališču napram japonsko-indokinskim pogajanjem. — Verjame, da bo sklenjen obrambni sporazum, podoben ameriško-kanadskemu.**

STALNI LETALSKI NAPADI NA ČUNGKING

ČUNGKING, 17. sept. CNP. Začasno kitajsko glavno mesto je doživelo včeraj 4 večje zračne napade v 4 urah. Japonci so izpremenili taktiko. Sedaj napadajo posamezna letala in mečejo bombe, tako da vzdržujejo stalno napetost.

Bolgarske priprave za prevzem Dobrudže

SOFIJA, 17. sept. ZPV. **Romunske čete se bodo pričele umikati iz južne, Bolgariji prepuščene Dobrudže, v petek, 20. t. m., bolgarske čete jo pa bodo pričele zasedati v soboto, dne 21. t. m.** Prebivalstvo južne Dobrudže pripravlja svečan sprejem bolgarskih čet, s katerimi bodo prišli tudi mnogi poročevalci bolgarskih in tujih listov, zlasti nemških in italijanskih. Civilna uprava za južno Dobrudžo je že organizirana in stoji pod vodstvom generala Žilkova. Prav tako je pripravljeno tudi že večje število poljedelskih strokovnjakov, ki bodo takoj poslani v novo pokrajino, da organizirajo bodoče delovanje poljedelstva. O tehničnih vprašanjih izročitve, nanašajočih se na razne podrobnosti, razpravlja že od včeraj v Dobriču posebna mešana bolgarsko-romunska komisija. Tja je tudi že prispela bolgarska komisija za podrobno razmejitev, katero vodi polkovnik Trifonov. Delo komisije ne bo težavno, ker bo nova meja skoraj popolnoma identična z ono iz leta 1912. Popolni prevzem južne Dobrudže po Bolgarih bo končan do konca tega meseca.

SOFIJA, 17. sept. BTA. Podpisan je ukaz za sklicanje sobranja na izredno zasedanje 20. t. m.

Sovjetska vojska mora biti pripravljena

MOSKVA, 17. sept. ZPV. **Sovjetska vlada je poklicala pod orožje zopet dva letnika rezervistov. Pri tem je bilo naglašeno, da je vpoklic potreben zaradi motnega mednarodnega položaja, v katerem ni znano, kako bi se utegnili bodoči odnošaji razviti. Zaradi tega mora biti sovjetska vojska pripravljena na vse primere.**

Akcija francoskih reakcionarjev

ŽENEVA, 17. sept. DNB. **Že nekaj dni se opažajo po poročilih iz Vichyja prizadevanja za združitev vseh reakcionarnih elementov v Franciji. Pri teh naporih sodelujejo klerikalci, monarhisti okoli »Action Française«, neki starejši častniki ter zastopniki velekapitala in veleindustrije. Glavni namen te akcije je vreči iz vlade ministrskega podpredsednika Lavala, da bi se na ta način preprečilo nadaljnje izvajanje njegove politike.**

Tudi Szalassy pomiloščen

BUDIMPEŠTA, 17. sept. **»Pesti Ujsag« poroča, da se amnestija, ki je bila izdana v nedeljo, ob priliki svečanega vhoda regenta Horthyja v Kološvar, nanaša tudi na vodjo madžarskih nacionalnih socialistov Szalassyja. Szalassy je v kaznilnici v Segedinu in bo te dni izpuščen na svobodo.**

ANTONESCU REAKTIVIRAN

BUKAREŠTA, 17. sept. Rador. Kralj Mihael je podpisal ukaz, po katerem se general Antonescu stavlja iz rezerve v aktivno službo ter poviša od divizijskega v armadnega generala.

ŠVEDSKE VOLITVE

STOCKHOLM, 17. sept. ZPV. **Pri nedeljskih državnozborskih volitvah na Švedskem je dosegla sedanja socialistična vlada veliko večino.**

OBISK ANGLEŠKEGA KRALJA

LONDON, 17. sept. AA. Reuter. Kralj je obiskal včeraj popoldne admiraliteto, kjer sta ga sprejela mornariški minister Alexander in admiral sir Dudley Pound. V »Vojni dvorani« je kralj dobil podatke o položaju vojnih ladij.

»CLARE« PRISPEL V KANADO

BUTCHERVILLE, Quebec, Kanada, 17. sept. AA. Reuter. Britanski prekmorski hidroavion »Clare« je priletel včeraj popoldne v Butcherville. V letalu, za katerega so se že bali, da je izginilo v morje, so bili 3 predstavniki angleškega ministrstva za produkcijo letal.

REŠENCI S PARNIKA »THORNLE«

LONDON, 17. sept. Reuter. V nekem vzhodnokanadskem pristanišču se je izkrcalo 14 članov posadke britanskega tovornega parnika »Thornle« (4261 ton). Bili so 36 ur na morju. Parnik je bil torpediran sredi Atlantika brez predhodnega opozorila. Šest mornarjev je bilo ubitih pri eksploziji, 17 pa jih še pogrešajo v drugem rešilnem čolnu.

VPRAŠANJE VALUTE V TRANSILVANIJI

BUDIMPEŠTA, 17. sept. MTI. **Vlada je izdala uredbo, po kateri je romunski denar do nadaljnjega veljaven v Transilvaniji. Uradni kurz je 1 pengö za 30 lejev. Pozneje bo romunski denar konvertiran. Prepovedan je vsak uvoz romunskega denarja.**

MEHIŠKE RAZPRTIJE

MEXICO CITY, 17. sept. CNP. Prezident Lazaro Cardenas je bil v Doloresu na komemoraciji za patrom Miguelom Hidalgo, ki se je pred 130 leti boril za svobodo Mehike proti Špancem. Ob tej priliki je prišlo do demonstracij nacionalistične mladine, ki je vpila »Živel Almazan, doli Camacho, Stalinov sin!« (Op. ur.: general Almazan je pri nedavnih predsedniških volitvah z veliko večino propadel proti generalu Camachu ter je nato pobegnil v USA.)

Mariborska napoved: Malo oblačno in stanovitno vreme. Včeraj je bila najvišja temperatura 16.9, danes najnižja 7.6, opoldne 19. Višina padavin za včeraj 44.5 mm.

Borza. Curih, 17. sept. Devize: Pariz 9.85, London 16.75, Milan 22.17½, Berlin 175.40, Buenos Aires 102½.

Novice

Šolsko leto na popolni soboški gimnaziji

S pravkar začetim šolskim letom 1940-41 se je na soboški gimnaziji kneza Kocelja podržavil zadnji samoupravni razred. Tako je dobila Sobota končno le popolno drž. realno gimnazijo, ki je bila davna in upravičena želja vsega prekmurskega ljudstva. Zato ne bo odveč, če se spominimo vseh borb in iskrenih prizadevanj, ki jih je za svoj najvišji učni zavod doprinesel ravno mladi prekmurski rod.

Slovensko čuteča akademska mladina, včlanjena v Klubu prekm. akademikov, je že pred ustanovitvijo svojega društva mislila na potrebo akcije za popolno gimnazijo v Soboti. Na ustanovnem občnem zboru omenjenega kluba pa je akademik Tivadar predlagal že konkretne smernice za izvedbo širokopotezne akcije, in je klubov akcijski odbor takoj stopil v stik s prekmurskim učiteljstvom, ki mu je pri njegovem delu nudilo tudi mnogo podpore. V treh knjigah je zbral nad 15.000 podpisov prekm. družinskih poglavarjev, premnoge pečate prekm. in slovenjegoriških občin ter društev. Eno izmed knjig, z obsežnimi spomenicami, je klubova tričlanska delegacija osebno izročila **kraljevemu tajniku** na dvoru v Beogradu, drugo pa takratnemu prosv. ministru **dr. Šumenkoviću.** Poleg tega je klub opozarjal na potrebo po popolni soboški gimnaziji v mnogih časopisih, v radiu in drugod. Ko pa le ni mogel doseči zaželenega razumevanja na pristojnih mestih, je poslal kr. vladi še poseben memorandum. Od takratnih prekm. poslancev, gg. **Benka in Hajdinjaka** pa je dosegel izjavo, v kateri poudarjata, da se bosta v slučaju nerazumevanja od strani vlade, odrekla svojima posl. mandatoma. Nadalje je klub tudi brzojavno protestiral proti event. nameri vzpostavitve višje samoupravne gimnazije. Ko po vsem tem o kaki popolni gimnaziji v Soboti še ni bilo ne duha ne sluha, je klub dosegel, da je večina prekm. občin brzojavno in vsaka posebej sporočila svoje zahteve v Beograd. Klubovo akcijo so v tem podprli tudi številni slovenski kulturni predstavniki, in sicer s svojimi izjavami n brzojavkami na pristojna mesta. Po tolikih prizadevanjih z vseh strani, je vlada delno le ugodila zahtevi Prekmurcev: izšla je uredba, s katero se postopoma odprejo višji samoupravni gimnazijski razredi. Po dveh letih so se višji razredi končno pričeli tudi podržavljati.

Delo kluba prekm. akademikov, ki mu samoupr. real. gimnazija v Soboti ni nikdar predstavljala dokončno izpolnitev želja tisočerih Prekmurcev — pa je kronano z uspehom prav za prav šele zdaj, ko se odpirajo vrata osmega razreda popolne, državne gimnazije, ki ji je ob velikem številu dijaštva potrebno tudi novo in moderno poslopje. **-iš.**

Neugodno vreme uničuje pridelke

LETOŠNJI PRIDELEK BO RADI SLABEGA VREMENA ZNATNO MANJŠI

Znano je, da se je letošnja žetev, vsled neugodnega vremena zakasnila za celih 10 dni. Ti dnevi se sedaj poznajo na ajdi, ki bi morala sedaj že zoreti, pa je komaj prav odcvetela. Tudi sedanje vreme, ki je tri dni že prav hladno, zelo neugodno vpliva na ajdo in druge kulture. Kmetje se boje zgodnje slane in pozebe. Deževno vreme je oviralo tudi medenje ajde, tako da bodo morali čebelarji letos pitati čebele.

Grozdje bi moralo biti sedaj že mehko in so ga druga leta že zobali. Sedaj pa je še popolnoma zeleno, kislo in bo letos trgatev zelo pozna. Mošt bo kisel. Tudi sadje ne more prav dozoreti in bo imelo manj sladkorja kot druga leta.

Krompir vsled obilne moče posebno v težki ilovnati zemlji občutno gnije. Na Murskem polju, kjer je bila še poplava, je okrog 50% krompirjevega pridelka uničenega. Koruza, fižol, buče in drugi poljski pridelki ne bodo dozoreli pravočasno in se je bati, da jih bo uničila zgodnja slana in mraz.

Celje

Cene drv maksimirane

Na osnovi odločbe urada za kontrolo cen je mestno poglavarstvo Celje določalo za področje mestne občine celjske najvišje tržne cene za prostorni meter drv vključno poslovni davek na razkladalni postaji v Celju za proizvajalca in trgovca z drvmi na drobno proti takojšnjemu plačilu, kakor sledi: 1. Za bukove in gabrove cepanice (prva cena je za 1 prost. meter, druga za sežen) I. vrste 112.50 din, 450 din; II. vrste 110 din, 440 din. 3. Drva iz drugega lesa (mešano cepokroglice (panje) in sečnice 76 din, 304 din. 3. Drve iz drugega lesa (mešano cepanice in obilice) 66 din, 264 din; a) za cerova drva 96 din, 384 din; b) za hrastova drva 90 din, 360 din; c) za jesenova drva 86 din, 344 din; č) za jelševa drva 84 din, 336 din; d) za borova drva 80 din, 320 din; e) za lipova drva 72 din, 288 din; f) za topolova in vrbova drva 62 din, 248 din. Cena drv, ki se kupijo franko skladišče trgovca od točke 1—3 se računa za prostorni meter 15 din več. Za 100 kg žaganih bukovih cepanic I. vrste 30 din, II. vrste 28 din; 100 kg žaganih in sekanih I. vrste 32 din, II. vrste 30 din; 100 kg mehkih žaganih drv 24 din; 100 kg odpadkov 22 din. Kupcu na dom postavljena drva po trgovcu je računati prevozne stroške po dogovoru, dočim proizvajalcu ne pritiče v mestu Celju nobena odškodnina za prevoz. Za obročna plačila se sme pribiti 1% kupne vsote. Kdor se bo pregrešil zoper gornje določbe, se kaznuje z zaporom do 30 dni in denarno kaznijo do 5000 din.

Sodna komisija prevzela Glazijo

Te dni se je sešla komisija zastopnikov mestne občine celjske, Sokola-matice in SK Celja ter zastopnikov sodne uprave in končno rešila sporno točko med celjsko mestno občino in najemnikoma Glazije. Oba zastopnika Sokola in SK Celja sta umaknila ugovor proti podelitivi gradbenega dovoljenja za gradnjo sodne palače na Glaziji, na kateri sta po pogodbi imela zakupne pravice. S tem so vse ovire za gradnjo sodne palače odstranjene. Sodna komisija je prevzela Glazijo v last. Glazija je zamejičena, gradbeni načrti so izgotovljeni, kredit 7,000.000 din je odobren, mestno poglavarstvo je izdalo gradbeno dovoljenje. Sedaj je treba torej samo pričeti z gradnjo prepotrebne sodne palače. Mestna občina bo zgradila do Glazije dovozno rampo, pridržala pa si je pravico v primeru potrebe podirati drevored in les sama uporabiti. Mestna občina je prevzela v last poslopje starega okrožnega sodišča v Prešernovi ulici, v posesti sodne uprave ostane samo še jetnišnica v tem poslopju. O važnosti čimprejšnje gradnje sodne palače ni treba več pisati, ker se je o tej zadevi zadnja leta pisalo že dovolj. Ker so sedaj odstranjene vse ovire, torej ni nobenega zadržka več, preiti res tudi k dejanju. Po vsem tem Celjani sedaj pričakujemo, da se bo vsaj s preddeli na Glaziji pričelo že letošnjo jesen.

c. **Občni zbor Sokolskega društva Celje-matica** bo v sredo, 18. t. m., ob 20. v veliki dvorani Narodnega doma.

c. **Mestni svet celjski** bo imel predvidoma 4. oktobra redno občinsko sejo. Kakor slišimo, se bodo na tej seji zopet zvišale plače mestnemu uradništvu vsled trajno naraščajoče draginje.

c. **Zaplenjena slanina. Včeraj** smo poročali, da so nekemu Židu iz Sombora v Celju zapečatili 2000 kg slanine. Danes lahko poročamo, da je bilo slanine celo 2000 kg in da se dotični piše Marcel Steiner iz Sombora. Baje je kupil slanino po 13 din kg, tukaj pa jo je hotel prodati po 21.50 kg. Slanina je sedaj zaplenjena. Umestno bi bilo, da bi se brezplačno razdelila med celjsko uboštnejše prebivalstvo.

c. **Umrla je** v bolnišnici 69-letna posestnica Goltnik Marija iz Kokarja pri Rečici ob Savinji.

c. **Sokolske župne tekme v odbojki** bodo v nedeljo, 22. t. m., na telovadišču Sokola-matice na dvorišču mestne ljudske šole.

c. **Izbirna kolesarska dirka celjske sokolske župe** bo v nedeljo, 22. t. m., v Celju na 22 km dolgi progi. Zbor vseh udeležencev ob 8. zjutraj na Glaziji.

Ljubljana

a. **Na ljubljanskih gimnazijah 6409 dijakov.** V ponedeljek se je začel redni pouk na gimnazijah. Zanimivo je, da obiskuje ljubljanske srednje šole več kot polovica vsega slovenskega dijaštva, to je 6409 dijakov ali 15 več kot na drugih gimnazijah v Sloveniji. Vseh dijakov je namreč 12.803. V Ljubljani prednjači I. realna gimnazija s 1617 dijaki. Sledijo ji: II. realna gimnazija s 1306, klasična gimnazija s 1070, ženska realna gimnazija z 879, III. realna gimn. s 765 in IV. realna gimnazija s 772 dijaki.

a. **Po neprestanih nalivih** se je včeraj vendarle zjasnilo. Bil pa je že tudi skrajni čas, saj so vode v ljubljanski kotlini občutno narasle in se je bilo bati, da bodo nastopile velike poplave. Tako je Ljubljanica narasla za 80 cm nad normalo in je ponekod že prestopila bregove. Tudi Gradaščica je narasla in prestopila bregove pri Dobravi. Sava je narasla za poldrugi meter nad normalo.

a. **Mestna občina ljubljanska** je skušala preprečiti neupravičeno podražitev krompirja s tem, da je prepovedala prodajo krompirja na trgu draže kot po 1.50 din za kg. Res je radi tega ukrepa popustil dovoz krompirja na ljubljanski trg. Da pa ne nastane pomanjkanje, je prehranjevalni odbor mestnega sveta sklenil, da nabavi večjo količino krompirja in ga razdeli med ljubljansko prebivalstvo. Ta krompir je že kupljen in pride te dni v Ljubljano. Prodajna cena na drobno je določena na 1.50 din. Dobiti ga bo mogel vsakdo. Razdeljevala ga bo neposredno mestna občina iz svojih skladišč. Podrobnosti o tem bodo objavljene.

o. **Zdravniško mesto je razpisano** v združeni zdravstveni občini Rakek s sedežem v Škocijanu. Prošnje naj se vložijo pod običajnimi pogoji pri banski upravi do 28. oktobra t. l.

o. **Premeščen je** za jetničarja od okrožnega sodišča v Dolnji Lendavi k okrožnemu sodišču v Murski Soboti Majerič Josip.

o. **Strop se je zrušil** in zasul 10 glav živine posestniku Čarmanu na Vodnikovi cesti pred Dravljami. Vendar se živini ni primerilo nič hujšega. Ubilo je bilo tele in nekoliko poškodovani sta bili dve kravi.

o. **Zveza poljedelskih delavcev priključena JRZ.** Preteklo soboto je bil v Murski Soboti sestanek zastopnikov ZPD in Zveze združenih delavcev ter predstavnikov prekmurske JRZ, ki je sedaj tudi formalno včlanil Zvezo poljedelskih delavcev v ZZD. Dogovor je bil podpisan v nedeljo.

o. **Iz Orlice pri Ribnici na Pohorju.** V soboto, 14. t. m., so spremili na zadnji poti obče spoštovanega posestnika g. Rudolfa Sgerma. Ranjki je bil vzoren gospodar in je bilo njegovo posestvo vsem v zgled. Bil je mnogo let župan bivše občine Janžev vrh—Orlica, za katero je vedno požrtvovalno deloval. Ostal bo nam vedno v častnem spominu.

Šolske kuhinje

Da bi se preko zime zagotovila prehrana siromašne šolske dece, ki bo pri današnjih prilikah še bolj občutila posledice pomanjkanja različnih življenjskih potrebščin, je prosvetni minister podpisal odlok, da se morajo v vseh večjih krajih ustanoviti šolske kuhinje, kjer pa te že obstajajo, se pa morajo čimbolj razširiti, da bo čim več siromašne dece uživalo to dobroto. Materialna sredstva se bodo črpala iz državnih ustanov, občinskih oblasti, šolskih poliklinik, ženskih društev, humanitarnih, nacionalnih in patriotskih organizacij, od premožnejših staršev šoloobveznh otrok in od posebnih prireditev v korist šolskim kuhinjam.

o. **Elektrifikacija litijske okolice** uspešno napreduje. Pred kratkim je zagorela velenjska elektrika v Šmartnem in v Kostrevnici, od šmarskega transformatorja pa napeljujejo vod še v Črni potok. Sicer je prišlo med bodočimi odjemalci toka v Črnem potoku in KDE do nesoglasij, ki pa bodo gotovo urejena.

o. **Na meščansko šolo v Ljutomeru** je premeščen iz Ptuja g. Manko Golar. V Križevce pa učiteljica Čuk Cecilija iz Cezanjevec. V čin rez. peš. poročnika sta napredovala učitelj Kolar Vilko iz Križevec in šol. upravitelj Kocbek Jožef v Vučji vasi. Iz Križevec v Niš je premeščen orožniški podnarednik Ciro Pejčič.

o. **V slovenjgraški bolnišnici je umrl** pred dnevi enoletni sin posestnika Gruber Ludvik iz Selovca pri Pameč̌ah. Ludvika je pred dnevi njegova 8-letna sestrica po nerodnosti polila s kropom, ki je bil na štedilniku.

n. **Prve tri špekulante,** ki so bili obsojeni na internacijo, so včeraj pripeljali iz Zagreba v Dolnji Lapac. Odpravili so jih v osamljeno vas Dnopolje, ki je 6 km oddaljena od Doljnega Lapca. Prehranjevali jih bodo s hrano, ki jo uživa tamošnje siromašno ljudstvo.

Ptuj

PTUJSKO GLEDALIŠČE PRED SEZONO

V gledališču so se 12. t. m. sestali vsi, ki so sodelovali v zadnji sezoni, in še nekaj novih. Pripravili so se v vsem, kako bodo letos delali. Pri vsem tem pa je najtočljivejše vprašanje denar. Vse izdatke bo trebalo znatno zmanjšati. Končni obračun za lansko sezono je pokazal, da je dalo Dramsko društvo v Ptuju za vsako inscenacijo (s kostumi) okroglo 1000 din, letos bo maksimalni režijski izdatek 300 din. Temu primerno bodo tudi vsi drugi izdatki okrnjeni. Zato bodo vsi sodelujoči, ki jih bo letos več kot jih je bilo doslej, tem krepkeje prijeli za delo in skušali s svojo dobro voljo nadomestiti denarni primanjkljaj. Dela bodo črpali iz obsežnega repertoarja, ki je sestavljen iz domačih in tujih del. Režijo je prevzel Babič Jože, ki je že znan našemu občinstvu kot igralec iz lanskih predstav. Sezona se bo odprla v oktobru s komedijo „Volpone".

p. **Kaj je prvovrstno meso?** Da bo lahko konsument ločil prvovrstno meso, ki je po 18 din, in drugovrstno, ki je od 13—15 din, je določeno, da mora imeti prvovrstno meso žig, dočim ga drugovrstno nima. Tako je stvar konsumenta samega, če bo plačal drugovrstno meso za prvovrstno.

p. **Nepravilnost z orožjem.** Pos. Petrovič Jakob iz Male Varnice pri Sv. Vidu je čistil samokres, ki se je znenada sprožil. Krogla je na srečo zadela le v roko kočarice Marije Vidovič.

p. **V Ptuj** je premeščena na lastno prošnjo učiteljica za defektno deco Marija Dirnbek, doslej v Slavonski Požegi.

Elektrifikacija ljutomerske okolice

Ljutomer sam in del okolice je že elektrificiran. Tako imajo elektriko že Cezanjevci, Križevci, Mota in Cven, dočim električni vod ni napeljan preko železniške proge do Stročje vasi.

Po dolgih debatah se je sedaj zadeva pomaknila z mrtve točke in elektrifikacija hiš preko proge in Stročje vasi je sedaj že dejstvo. Pretekli petek je prišlo do sestanka, na katerem je bilo sklenjeno, da se pristopi k takojšnji elektrifikaciji. Občina je objubila, da bo postavila glavni vod, dočim bodo interesenti sami dobavili droge in jih razvozili.

Ljudje upajo, da bodo prve žarnice zasvetile v tem delu ljutomerske okolice že 1. novembra.

Pač pa je na drugi strani skoraj zaspala akcija za elektrifikacijo dela Murskega polja med krajem Križevci in Slatina Radenci. Električna zadruga, ki je bila ustanovljena v Vučji vasi, ni dobila dozadevnega posojila in je vse delo zastalo. Transformator je že zgrajen v Stari vasi, ostala dela pa so prenehala.

Prva konfinacija slovenskega špekulanta

Včeraj je bil z odlokom ljubljanske policije podpisan prvi konfinacijski odlok v Sloveniji radi špekulacij. **V Koprivniku na Kočevskem je bil konfiniran za tri mesece trgovec s kolonialnim in špecerijskim blagom Franc Schnabl iz Ljubljane.** Strankam ni hotel prodajati moke in se je izgovarjal, da je nima. Skrival jo je pa v skladišču neke druge tvrdke, kjer so je **pri preiskavi našli za cel vagon.** Moka je bila zaplenjena.

Slovenska javnost ob tem prvem slučaju, pri katerem je bil konfiniran špekulant, samo pričakuje, da se brezsrčno izkoriščanje revnih slojev in konsumentov sploh, popolnoma zatre. Poleg drugih ukrepov, s katerimi naj se prepreči pomanjkanje živil, je **treba uvesti tudi drastične kazni za špekulante in to ne glede na njihovo bogastvo, politično pripadnost, vero ali narodnost.** Kdor danes špekulira na račun stiske najširših plasti naroda, je zločinec in sicer mnogo nevarnejši kot navadni tatovi in žeparji.

Maribor

Banov oklic za teden Rdečega križa

Ob pričetku letošnjega tedna Rdečega križa je izdal ban dr. Natlačen proglas na Slovence z željo, da bi vsak prebivalec po svojih močeh prispeval k skupni akciji RK, ki je vprav v sedanjih dneh najbolj potrebna. Zaradi aktualnosti objavljamo ta proglas:

Razmere, v katerih živimo, nam narekujejo, da letos še prav posebno poudarimo plemeniti namen in važnost društva Rdečega križa v vsej naši javnosti in da na ta način damo onim, ki pri tem društvu nesebično sodelujejo, nove pobude in veselja za še čvrstejše delo, one pa, ki so doslej stali ob strani, morda pridobimo za sodelovanje pri Rdečem križu.

Ko stopamo v teden Rdečega križa, želim, da bi v tem tednu sleherni Slovenec uvidel, kako važna je plemenita ideja Rdečega križa za državo in narod.

V krajih, kjer še ni odbora Rdečega križa, naj bi se našli ljudje, ki bi organizacijo tega odbora izvedli. Tam, kjer že obstoječa organizacija ne deluje, poskrbimo, da se zdrami in znova poživi. Povsod pa pojdimo ta teden na delo, da pridobimo Rdečemu križu čim več novih članov. Pomagajmo vsak po svojih močeh, da dobi v teh dneh Rdeči križ čim več sredstev, da bo mogel v tem popolnejši meri izpolnjevati svoje vzvišene naloge. Šola, cerkev in društva naj v ten: tednu vse store, da se široke plasti naroda seznanijo s plemenitimi nalogami, ki jim organizacija Rdečega križa služi po vsem svetu, pa tudi v naši državi in med našim narodom.

Mariborčani so prvi dan pokazali precejšnje razumevanje za nabiralno akcijo RK, ki naj pokaže, da v človekoljubnem udejstvovanju mi res nismo zadnji, pač pa da znamo, če treba, tudi prednjačiti.

Zanimiva **razstava karikatur Remigija Bratoža** je sedaj odprta v Sokolskem domu v režiji Rdečega križa, zato naj meščani tudi z obiskom te razstave pomagajo RK.

6 milijonov kg prediva dobimo

ITALIJA NAM BO DOBAVILA TRI, TURČIJA PA TUDI TRI MILIJONE KG BOMBAŽNEGA PREDIVA. DO KONCA LETA BO SUROVIN DOVOLJ

Tretja pogajanja o dobavah italijanskega bombaža za našo tekstilno industrijo so se te dni v Benetkah uspešno zaključila. Naša delegacija je dosegla, da nam bo Italija dobavila skupno tri milijone kg prediva. Dobave se bodo takoj pričele.

Tudi Turčija nam že dobavlja tri milijone kg bombažnega prediva. Skupno z italijanskim bombažem bo krila dosežena količina bombažnega prediva vso letošnjo potrošnjo naše tekstilne industrije. Tako bodo vsaj do konca leta dobile naše tekstilne tovarne potrebno količino prediva, kar bo tekstilno krizo v znatni meri ublažilo.

728.094 obiskovalcev na Otoku

Maribor je z Mariborskim otokom v tujskoprometnem oziru res mnogo pridobil. Koliko tujcev ima naše mesto v lepem spominu samo zaradi idealnega kopališča na Mariborskem otoku, saj ni ekskurzije, ki bi si ga ne ogledala. Kam naj pelje Mariborčan svoje znance, če ne na Mariborski otok?

11 let je od ustanovitve kopališča na Mariborskem otoku. Od leta 1930 pa do danes so stotisoči obiskovalcev preživeli prijetne urice v vzorno urejenih bazenih, ob sportnih igrah, v senci gozdička, ki obdaja otok in na raznih prireditvah v tem idiličnem kopališču. Statistika od ustanovitve pa do danes zgovorno govori, kako je bilo to kopališče našemu mestu potrebno, saj je v 11 letih obiskalo Mariborski otok nič manj kakor 728.094 ljudi. Če bi statistika imela še razpredelnico kopalcev in obiskovalcev po mestih, bi videli, da je več kot tretjina tujcev, ki so prišli v veliki meri samo zaradi Mariborskega otoka v Maribor.

Naslednja statisika je zgovoren dokaz o priljubljenosti kopališča na Mariborskem otoku. Največji obisk je bil leta 1932, najmanjši pa letos zaradi neugodnega vremena.

Leta	1930	71.264	obiskovalcev
„	1931	57.832	„
„	1932	87.782	„
„	1933	61.402	„
„	1934	62.925	„
„	1935	72.024	„
„	1936	64.063	„
„	1937	66.542	„
„	1938	56.423	„
„	1939	75.383	„
„	1940	52.454	„
Skupaj v 11. letih		728.094	„

Studenški Sokol otvarja gledališko sezono

Že precej let sem deluje dramatski odsek Sokolskega društva v Studencih na lastnem odru v Sokolskem domu ter v zimskem času prireja za razvedrila potrebne Studenčane in okoličane vesele, komične pa tudi glasbene predstave.

Letošnjo otvoritev sezone so agilni igralci dramatskega odseka nastavili že zelo zgodaj, v primeri s prejšnjimi leti. Pod režijo g. Kovača bodo uprizorili že to soboto, 21. in v nedeljo, 22. t. m., obakrat z začetkom ob 20. zelo veselo in nad vse zabavno igro v treh dejanjih **»Zadrega nad zadrego«**, ki jo je spisal Fr. Streicher, poslovenil pa C. Kosmač.

K tej otvoritveni predstavi vas vabimo in vam zagotavljamo, da ne boste mogli ostati resnega obraza, kajti videli boste res eno zadrego za drugo in to v najveselejši in smeha polni povezanosti. Dramatski odsek pa je tudi za vse nadaljnje igre v letošnji sezoni izbral le one, ki so bolj veselega značaja, ker smo v teh časih razvedrila potrebni. Zatorej naj nihče ne manjka v soboto v Sokolskem domu v Studencih, ki se hoče od srca nasmejati.

Usnje se je podražilo

Zadnje čase se je usnje zelo podražilo, saj prodajajo usnje v Mariboru po 100 do 130 din kg podplatov, ki so še nedavno veljali 40 din. Podražitev je 150 odstotna. Poleg tega pa usnja tudi primanjkuje, ker se je razvila z njim umazana špekulacija. V Maribor prihajajo zagrebški Židje, ki kupujejo kar na debelo usnje in ga plačujejo draže, kakor pa so dnevne cene. Zato bo tudi pri tem potrebno posredovanje oblasti, ki naj ceno usnja maksimira.

Rezervna hrana za industrijske delavce

Po uredbi o rezervni hrani je tudi predpisano, da morajo imeti kraji, kjer je razvita industrija, rezervno hrano za en mesec tudi za delavstvo. Če občine teh izdatkov ne zmorejo, mora za to skrbeti industrija sama. Dolžnost vsakega industrijskega podjetja je, da takoj ukrenejo vse potrebno za prehrano na ta način, da sama nabavijo enomesečno rezervo za svoje delavstvo ali pa da si s pogodbami zagotove potrebne količine hrane.

m. **Hrbtenico** so mu zdrobila kolesa kmečkega voza, pod katerega je padel 36-letni viničar Anton Fras iz Jarenine. Ponesrečenec se zdravi v tukajšnji bolnišnici.

Izterjevalec mestnih davkov?

Na zadnji seji mariborskega mestnega sveta so razpravljali o uvedbi novega načina izterjevanja zapadlih mestnih davščin. Ker dolgujejo mestni davkoplačevalci na zaostankih mestnih davščin 3,900.000 din, bodo najbrže uvedli izterjevanje s posebnim mestnim organom, ki bo obiskal dolžnike ter jih opomnil na njihovo dolžnost. Večina je bila za ta način izterjevanja, nekateri pa so se zavzemali za opomine s poštnimi položnicami.

NAPADALEC V KURNIKU

V Vodnikovi ulici v Studencih je neki moški napadel 26 letnega ključavničarja Ivana Gajzerja iz Peker pri Mariboru in ga s kolom tako zdelal, da je nezavesten obležal. Imel je poškodbe po vsem telesu. Prepeljali so ga v bolnišnico. Napadalec je po dejanju pobegnil in se skrival pred zasledovalci, ki so priredili pravcati lov za njim. Končno se mu je posrečilo priti na Rutarjevo dvorišče v Vodnikovi ulici, kjer se je skril v kurnik, od koder je ponoči neznano kam pobegnil.

CENE MESA NA SLANINARSKEM TRGU

Svinj. meso s kostmi 17—18 din, svinj. meso izluščeno 18—19, riba 21—22, zajec 16—18, salo 20—22, slanina 20—22, pljučа 8—10, jetra 10—12, rebrca 14—16, glava z jezikom 10—12, ledvice komad 2—3, nove komad 2—3 din. (Iz poročila mestnega tržnega nadzorstva).

m. **Ustavljena avtobusna proga.** Na avtobusni progi Maribor—Ivanjci—Radgona—Radenci je promet ustavljen za nedoločen čas.

Moderne verižice bogata izbira nizke cene
M. Jlgerjev sin. Gosposka ulica 15

m. **Sam se je prijavil policiji** Rudolf K. iz Trstenika v Slov. gor., ker je zvedel, da ga orožniki zasledujejo. Na policiji so ugotovili, da ima možakar prav, ker je njegovo zasledovanje razpisano tudi v policijskem dnevniku. Zato so ga obdržali v zaporu.

m. **Prometna nesreča.** Včeraj je na križišču Aleksandrove ceste in Kopališke ulice neki avtomobilist povozil zasebnico Leopoldino Grušovnikovo, ki je dobila poškodbe na glavi in desni nogi.

„Astoria" odprta

Danes je novi lastnik g. Josip Petan iz Zagreba spet odprl preurejeno kavarno »Astorio«, kar so stalni gostje gotovo z veseljem pozdravili. Vsi kavarniški prostori so lepo poslikani in preurejeni, tako da spada »Astoria« med vodilne kavarne v Mariboru.

* **Člani starejšega oddelka Sokola-matice** se obveščajo, da pričnemo z redno telovadbo danes, 17. t. m., ob 18.45 v telovadnici klasične gimnazije. — Zdravo.

m. **Dve kolesi brez lastnika.** V Strmi ulici je bilo najdeno kolo z ev. štev. 133687, na Pobreški cesti pa kolo brez ev. štev. Lastnika naj se zglasita na policiji.

m. **Na 5 let težke ječe** je bil obsojen 47-letni Pavel Drevenšek iz Velike Varnice v Halozah, ker je svojo ženo Katarino do smrti pretepel.

m. **Streli v Vinarski ulici.** V nedeljo popoldne je neki moški ustrelil iz lovske dvocevke proti štirim obrtniškim vajencem, ki so se vračali mimo vinograda po Vinarski ulici v mesto. Dva strela sta zadela 17-letnega Franca Škribeja, ki so ga prepeljali v bolnišnico.

m. **Polirji in delavci** tvrdke Friderik Kiffmann v Mariboru so darovali mesto venca na grob mestnega stavbenika Rudolfa Kiffmanna star. za revne učence in učenke krčevinske šole 349 din. Iz istega razloga in v isti namen je daroval g. Josip Mesarič, mizarski mojster v Mariboru, znesek 100 din.

* **Vse muzikalije** priskrbi promptno po originalnih cenah **knjigarna V. HEINZ,** Gosposka 26.

m. **Nočna lekarniška služba** od 14. do vključno 20. t. m.: lekarna pri sv. Antonu, Frankopanova 18, tel. 27-01; lekarna pri Mariji Pomagaj, Aleksandrova c. 1, tel. 21-79.

Radio

KAJ VAM PRIPOROČAMO ZA JUTRI?

Ljubljana: 12 „Po domače" (plošče), 13 ruski napevi in plesi (plošče), 18.30 Nedbal, „Od bajke do bajke" (plošče), 20 prenos koncerta Glasbene Matice iz Hubadove dvorane, 20.45 „V Mozartovem carstvu" (plošče), 21.15 kitaro igra g. Milan Antunović, 22.15 prenos lahke glasbe iz nebotičnika. — **Beograd:** 12.40 g. M. Jovanović, član opere, poje narodne pesmi ob spremljavi RO, 17.25 St. Saens, sonata in romanca, 17.55 Toti dal' Monte poje operne arije (plošče), 20 prenos iz beograjskega Nar. gledališča. — **Praga:** 15 Šumanove pesmi. — **Moravska Ostrava:** 20 lahka glasba. — **Bratislava:** 19.40 lahka glasba, 22.15 plesna glasba. — **Toulouse:** 18.45 lahka glasba, 19.30 ljudski orkester. — **Rim:** 20.30 Verdijeva opera „Moč usode". — **Andora:** 20.45 lahka glasba, 22.01 „Iz Puccinijevih del". — **Sottens:** 20.35 ruska glasba, 21.50 plesna glasba. — **Budimpešta:** 18.15 madžarske narodne pesmi, 22.10 zabavna glasba, 23.20 ciganski orkester.

Vesti: Ljubljana: 7.05, 12.30, 14., 19., 22. **Beograd:** 6.45, 13.30, 14.40, 19.10, 21.40, 22.40.

Kino

* **Grajski kino.** Danes sijajna vesela komedija **„Pevec zapeljivec".** Johannes Heesters, Marija Tasnady, Paul Kemp, Theo Lingen.

* **Union kino.** Do vključno torka **„Vesela potepuha"** z priljubljenima in znamenitima Wallace Beeryjem in Mickey Rooneyjem v glavnih vlogah.

* **Esplanade kino. „Jaz sem Sebastjian Ol",** velefilm izredno napete in senzacionelne vsebine. Willy Forst, Trude Marlen, Paul Hörbiger, Gustav Diesl.

Spomnite se CMD!

PROGNOZA

»Očka, kaka je tvoja prognoza, ali bo zmagal...« Moj nadobudni sin je obstal sredi stavljenega vprašanja z odprtimi ustmi in njegove široko odprte oči so plaho motrile moj nevoljni očetovski obraz. Pa kaj bi se ne hudoval! Kamor pridem: v urad, na cesto, v kavarno, povsod vedno isto ugibanje o zmagi in porazu. Same vojne prognoze, katerim so se v zadnjem času pridružile še prognoze o moki, sladkorju, milu itd. Nadaš se, da vsaj doma najdeš zaželeni mir, pa ti tak kratkohlačnež, komaj se pošteno vsedeš za mizo, že stavi vprašanje, ki si ga tekom dneva že stokrat slišal. Vendar mu nisem hotel kratiti veselja.

»Zmagal bo močnejši,« mu odvrnem tjavendan.

»Nak, to pa ne drži,« me odločno zavrne. »Zadnjo nedeljo so bili močnejši tepeni.«

Pogledam ga preko očal. Glej, brihtno glavco, gotovo so v šoli lomili strategijo in ugotavljali učinek bombnih napadov to in onstran Kanala.

»Da, očka, Franček (to je namreč moj starejši nadobudnež) je stavil na močnejšega, pa se je pošteno vrezal.«

»Kaj boš ti,« se oglasi starejši, »niso bili v formi. Prihodnjič bo revanš!«

Ker je debata obetala, da postane preglasna, vstanem in zaprem okno. Danes moraš biti previden. Časi so resni in ukazana nam je stroga nevtralnost. Nerad bi se zamotal v mrežo raznih paragrafov in to zaradi prekipečega naziranja mojih dveh strategov.

Slični večerni razgovori so se v zadnjem času ponavljali ter kljub budnemu oprezovanju nisem mogel ugotoviti, kaj je vzrok, da se v mojem, sicer miroljubnem domu, toliko razpravlja o zmagah in porazih.

Kot skrben oče in vesten član društva »Šola in dom« točno izpolnjujem svoje dolžnosti in, ker so prvi tedni šolskega pouka že minuli, sem smatral nekega večera za potrebno ugotoviti, kako je z učenjem ter sem pregledaval knjige in zvezke moje dece. Na slepo srečo vzamem v roke računski zvezek starejšega. Koj na prvi strani se zamaknem v meni nepoznano formulo:

L—A 5 : 1 (3 : 0)
Ž—K 3 : 2 (1 : 1) itd.

Vprašam, kaj naj pomeni ta označba. »Prognoza«, mi odgovori s tihim glasom. Takoj sem vedel, da nadobudnež ni sledil pouku.

»Vraga prognoza! V matematiki ni prognoz. Poslušaj v šoli, ti...!«

Pa vzamem še zvezek mlajšega. Očala so mi zdrknila na konico nosa!

L—A 3 : 2 (1 : 0) itd.

Kaj je to? V nižjem razredu iste računske naloge! Mlajši me motri še bolj plaho in komaj dahne: »Prognoza«. Ta je lepa. Ali je letos pouk postavljen na glavo? No, ob prihodnjem sestanku društva »Šola in dom« bom povedal svoje mnenje.

Žena spravlja deco spat, jaz pa vzamem nakupno knjigo in računam, koliko dolgujem trgovcu za milostno nam prodana živila. Sladkorja pol kilograma, bele moke komaj za prežganko, koruzne nič itd. Čeravno mi je beseda prognoza postala že odvratna, sem jo moral sedaj sam uporabiti v vezi naših želodcev, katerim nisem obetal bog ve kaj dobrih časov. Ko tako listam po najbolj obupni knjigi mojega zakonskega življenja, se mi nehote odpre zadnja stran in kot bi me nekdo kresnil po glavi, bulim v že znane tajinstvene znake: L—A 3 : 1 (1 : 1)...

»Žena!« jo pokličem ter ji pomolim ne prav prijazno nesrečno knjigo.

»Prognoza,« se mi hudomušno nasmeje.

»Ka-aj, ali morda tudi ti rešuješ matematične formule?«

»Možek, pomiri se. To so naše prognoze za nagradno in sportno tekmovanje „Večernika" o izidu nogometnih tekem.« V-h.

Zanimivosti

Neznane obale in ognjeniki v Antarktidi

S svojo ekspedicijsko ladjo »Bear« je priplul za kratek čas iz Antarktide v Porto Arenas admiral Byrd in je v nekem intervjuvu med drugim izjavil, da je magnetski južni tečaj ta čas na drugem mestu, nego ga navajajo karte. To so odkrili na poletih nad tistim predelom, kjer bi moral magnetski tečaj biti.

»Nisem še mogel točno ugotoviti«, pravi admiral Byrd, »kje je magnetski južni tečaj sedaj. Vem le to, da se je premaknil proti zapadu. Znanost bo to gotovo zelo zanimalo, kajti vse morske karte so sestavljene na podlagi doslej znanega položaja magnetskih tečajev.«

Bistveni smoter njegovega bivanja v Antarktidi je ta, da bi zbral o njej čim več znanstvenegea gradiva. Med njegovimi sodelavci so zastopniki petnajstih različnih znanstvenih področij.

Byrd je nadalje izjavil, da je v Antarktidi več kopnine, nego smo mislili do sedaj. Odkril je več novih gorskih verig. »Odkril sem, da je cela vrsta ozemelj, ki so jih smatrali do danes za otoke, v resnici del ogromne celine. Obala te celine je med Malo Ameriko in Margaretinim zalivom ter je oddaljena od Punte Arenas kakšnih 200 milj. Njena dolžina znaša nad 1200 milj, toda zavoljo silnih ledenih pregrad, ki zavzemajo 50 milj širok pas, nam ni bilo mogoče, da bi prišli do obale. Drugi raziskovalci te obale zavoljo močnih svetlobnih odsevov ali pa zavoljo slabega vremena po vsej priliki niso opazili. Z »Bearom« nam je bilo mogoče prodreti tako daleč, da smo lahko pregledali del obale. Letenje je bilo zavoljo ledu, ki se je tvoril na krilih, zelo težko. Neki član odprave je izumil sončni kompas, s katerim je mogoče izvršiti vsa opazovanja neodvisno od magnetskih tokov. Odkrili smo tudi ležišča premoga. Premog, ki smo ga nakopali doslej, pa ima le majhno kurilno vrednost. V tem pogledu bomo naša prizadevanja nadaljevali.«

Na koncu je Byrd izjavil, da bodo karte Antarktide zavoljo novih ugotovitev v bodoče popolnoma drugačne. Na nekem otoku so odkrili ognjeniška žrela.

Admiral čaka sedaj v Punti Arenas, da njegovo ladjo nekaj popravijo, in je z dosedanjimi uspehi zelo zadovoljen. Kakor je izjavil, se namerava za šest mesecev vrniti v Zedinjene države, nato odplove v Malo Ameriko.

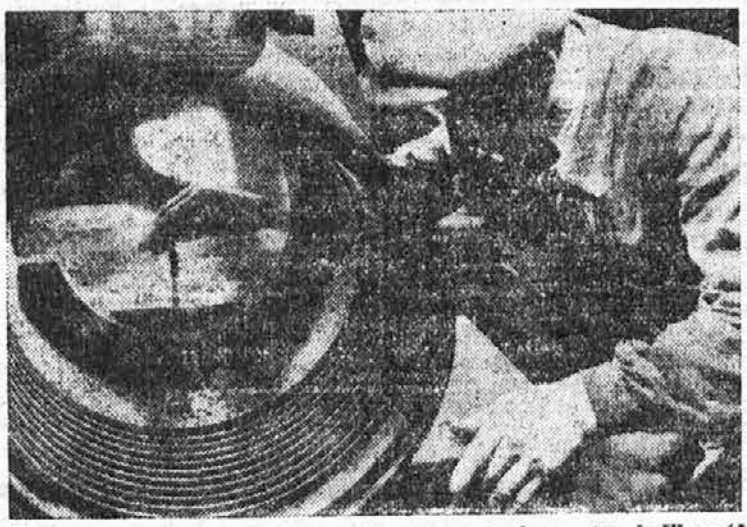

Iz delavnice modernega orožja: pri prava nastavka za top kalibra 10.5 cm

Car in minister

Knez Menjšikov je bil minister in vojskovodja Petra Velikega. Bil je carjeva desna roka pri izvajanju reform v Rusiji ter najslavnejši diplomat tiste dobe. Sam Peter Veliki je dejal:

»Moj Menjšikov je tako sposoben diplomat, da niti slučajno ne more povedati resnice. V diplomatskih lažeh je nenadkriljiv mojster.«

Nekoč je Menjšikov čakal, da car konča pisanje. Tedaj je car prekinil delo in ga vprašal:

»Kakšen dan je danes, knez?«

»Četrtek, Vaše Veličanstvo,« je odvrnil Menjšikov.

Car je pogledal na koledar in se začuden obrnil k svojemu ministru:

»Zmotili ste se, knez, danes je res četrtek!«

Ženi odgriznil nos

Somborčan Aleksander Vasić je bil pretirano ljubosumen na svojo ženo ter jo je po 7 letih zakona pred kratkim v prepiru spodil od sebe. Kmalu pa si je zopet premislil ter jo vabil nazaj, vendar se je žena temu protivila. Ko sta se zaradi tega sprla, ji je v prepiru odgrizel nos, tako da so jo morali prepeljati v bolnišnico. Zagovarja se, da je to napravil iz maščevanja, ker ni hotel, da se njegova žena dopade drugim, a noče biti njegova.

Predlog razočarane publike nekaterim klubom, ki tekmujejo v letošnjem nogometnem turnirju Slovenske nogometne zveze: — Postavite si dva golmana!

Najbolj umazano angleško mesto

Že pred izbruhom sedanje vojne je angleška vlada imenovala komisijo, ki bi naj ugotovila vzroke umazanosti in zanemarjenosti angleških mest. V tej komisiji so inženirji, kemiki, zdravniki in drugi tovrstni strokovnjaki. Svojim nadrejenim so poročali o najbolj umazanih mestih. London je v tem pogledu na petem mestu, Liverpool pa ima rekord, ker slovi kot najbolj umazano mesto Anglije. V tem mestu so našli v enem letu na eni kvadratni milji nič manj nego 531 ton najrazličnejše umazanije. Na drugem mestu glede umazanosti je Portsmouth, ki mu sledita mesti Sheffield in Manchester. — Najčistejše mesto je Glouchester.

Že Nero se je vozil v dvigalu

Zgodovinarji in raziskovalci so dognali, da je imel dvigalo že prosluli rimski cesar Neron. Z njim se je dvigal 40 metrov visoko. Pravijo, da je bilo čisto zanesljivo in trdno zgrajeno, kajti stari Rimljani so se spoznali v tehniki. Tudi stanovali so v zgradbah, ki imajo mnogo sličnega z današnjimi najemniškimi »kasarnami«. Kot današnje velemestne zgradbe so imele centralno kurjavo, ki je grela bogate rimske meščane.

Stari Grki pa so poznali strelno orožje, ki je upravičeno smatrano za predhodnika današnjih strojnic. Antični tehniki Philon, Heron in Vitruv poročajo o brzostrelnem orodju. Sicer so stari vojščaki uporabljali pšice, kamenje in podobne izstrelke, vendar tehnični princip na katerem so temeljile njihove »strojnice«, je bil isti, kot je pri modernih strojnicah. Rimljani so imeli »mitraljez« za pšice, ki je po izstrelku pšice takoj avtomatično napolnil lok z novo pšico.

DIPLOMIRANI TEHNIK, KI GOVORI 17 JEZIKOV, ZAPRT ZARADI BERAČENJA

Dunajska policija je pred dnevi aretirala nekega berača, ker je beračil na nedovoljenih mestih. Na policiji so ugotovili, da se berač piše Alojz Šiškin, da je star 67 let in da govori 17 jezikov. Dolgo mu niso hoteli verovati, da res obvlada toliko jezikov. Toda kmalu jim je dokazal, da govori poleg nemškega še italijanski, angleški, francoski, ruski in madžarski jezik. V drugih jezikih pa njegovega znanja niso mogli kontrolirati, kajti nihče med njimi jih ni obvladal. — Berač je pripovedoval, da je rojen v Carigradu, študiral je v Parizu in diplomiral na rimski tehniki. Do konca svetovne vojne je živel v Nemčiji, nato se je vrnil v Turčijo, kjer pa mu niso hoteli priznati državljanstva. Iz tega izhaja vsa njegova nesreča, ker je bil tako obsojen na večno romanje, ki ga je pripeljalo na beraško palico. Na Dunaju so mu prisodili mesec dni zapora. Ko to odsedi, ga bodo pa izgnali.

Narod, ki ne zna šteti do 10

Neverjetno se zdi, da je sploh na svetu narod, ki bi ne znal do 10 šteti. Kljub temu pa je res, da je v srcu Avstralije več takšnih narodov, ki tega ne znajo. So narodi, katerih jezik pozna samo številke do šest. Bairi se pri izražanju velisik števil prijemajo za glavo, da bi s tem pokazali, da tako velikega števila z besedami ne morejo izraziti. Rekord pa so v tem pogledu odnesli Botokudi v Južni Ameriki, ki znajo šteti samo do tri.

Sergiusz Piasecki

★ LJUBLJENEC ZVEZD

100 Roman iz tihotapskega življenja na bivši poljsko-ruski meji

11

Nekega večera sem šel z nekim dobrim znancem v »veseli del« mesta, zavila sva v lokal, kjer se je trlo veselih žensk. Silno sem bil presenečen, ko sem ondi srečal Sonjo Jurlinovo. Sprva se mi je zdelo, da se motim, toda žal, bila je resnica. Oblečena je bila v zeleno svileno obleko, na grudih globoko izrezano. Roke in ramena pa je imela povsem gole. Zares, bila je mlada in mikavna. In kako vesela. Pristopil sem k njej. Ni me spoznala.

— Ali imate svojo sobo? — sem jo vprašal.

— Da.

— Pojdiva torej!

Ko sva se sama znašla v mali sobici, sem opazil, kako mlada žena mrači čelo in me pazljivo ogleduje.

— Kako vam je ime?

— Laura.

Tu pa sem izpremenil ton in jo pričel tikati.

— Prav, za druge bodi Laura, toda zame si in boš Sonja!

— In kdo si?

— Iz Rakovega sem. S teboj in z Jurlinom sem hodil čez mejo. Pozneje sem prenehal hoditi z vami, ker me niste več marali, ker sem v nevarnosti streljal na pastirje.

— Aha! Že vem, Ti si, Vlado!

— Da.

— Saj te nisem mogla spoznati, tako si se spremenil...

— Možu si pobegnila z Vanko Bolševikom?

— Da.

— In kje je sedaj?

V Sonjinih očeh so zablestele solze.

— Zapustil me je, falot! Vse, kar sem imela s seboj, mi je vzel, nato pa pobegnil bog ve kam!

— Vrni se k možu! Ljubi te! Sprejel te bo!

— Še to! Da bi poslej neprestano sedela pod ključem, ali pa se z njim plazila po gozdovih! Meje nočem več videti!

— Torej hočeš raje ostati tukaj?

— Da... Mar mi je hudo? Gospodarica je prav dobra ženska. Jesti mi da, kolikor hočem. Delati mi ni treba. Oblečem se, kot me je volja. In tudi gosti me imajo zelo radi...

Začuden sem poslušal, kako je ta nesrečna ženska hvalila svoje »podjetje«. Sonja pa me je vprašala:

— Ali se vrneš v mesto.

Ti, moj zlati, prosim te, nikar nikomur ne povej, kje si me videl! Ali ne poveš?

— Če torej želiš, pa ne povem. Saj me to prav nič ne zanima!

Ko sva se kmalu nato ločila, me je znova prosila, naj nikomur ničesar ne povem, toda v njenem glasu sem zasledil tesnobo.

— Ali ne poveš, zlati moj?

— Rekel sem, da ne povem Pika!

— Nikar se ne jezi!

Poslovim se. Sonja me prosi, naj jo še obiščem. Grem k Hrobarju. Tovariš pregledava kopico nakupljenih reči, Krisa pa široko sedi v naslonjaču, kadi in se mu posmehuje. Hrobar se obrne k meni:

— Ali ga vidiš? — kaže z roko proti Krisi. — Vse, kar storim, je napak! Nobena reč mu ni všeč!

— Za vraga! Čemu neki vse to?! — pravi Krisa Kaj boš vendar z vsem tem počel?

— Nesel bom v Radoškoviče... Za mater...

— Pripravo za lepšanje nohtov tudi? — pravi Krisa.

— Prav vse!

— Kaj neki bo z njo?

— Porabila jo bo v gospodinjstvu. — Prima!

— Namesto loncev s krompirjem, kaj?

— Eh, če te je volja, ga lahko poženeš čez most ali pa zakuriš z njim! Meni ni žal niti mojega denarja! — pravi Krisa. — Toda čemu vse to? Zakaj le kupuješ take reči?

— Zaslužek moraš privoščiti tudi tovarnarjem! — pravi Hrobar in se široko smeje.

— Za vraga, smeje se ko žrebec kobili. — zagode Krisa, vstane in stopi k oknu.

Bliža se večer. V sobi se temni. Pa ne prižgemo luči. Molčimo. Znenada pravi Krisa:

— Vesta kaj, fanta. Prav sedaj je zlato obdobje, delo in spet delo, mi pa se tukaj valjamo kot živina in ogledujemo ženske!

— Dovolj je tega! Jutri se vrnemo! — pravim odločno.

Hrobar molči.

— Tudi jaz se vrnem! — mi pritrdi Krisa.

— Sicer pa pojdem tudi jaz z vama! — zagode Hrobar. — Toda treba se je do sitega pozabavati! — veselo pristavi, — da bodo sršele iskre na vse strani. Prima!

•

Ustavili smo se na robu mesta ter se poslovili od kmeta, ki nas je pripeljal s postaje v Olehovičih.

— Vidva tukaj počakajta, dočim stopim jaz k Josifku. Pri njem izvem vse, kar je novega v mestu, — pravi Krisa.

— Toda kmalu se vrni! — zaskrbi Hrobarja.

— Prav.

In Krisa je izginil v temi.

Dobro uro ga ni bilo nazaj. Ko pa se je vrnil, nama je dejal:

— Tako, fanta, od vraga pametno smo storili, da se nismo vrnili naravnost v naše skrivališče... Že dva dni nas čakajo. Vse so že premetali. Nekdo je mogel prinesti policiji na nos, da se skrivaš pri Havrankovih... O meni še niso vedeli ničesar... Zgolj tebe iščejo! Pa njega seveda tudi, — je Krisa z glavo pokimal na Hrobarja. — Vendar pa ne vedo, kdo je Hrobar...

Sport

„Večernikov" sportni nagradni natečaj

Tretje kolo slovenskega ligaškega prvenstva je za nami. Ni nam prineslo izrazitih presenečenj, vendar pa je iz vposlanih prognoz razvidno, da so v tem kolu smatrali tekmovalci za izrazitega favorita le Železničarja, dočim je razlika oddanih glasov pri ostalih parih manjša. Rezultati tretjega tekmovanja v okviru razpisane konkurence so mnogo boljši od dosedanjih, prvič smo dobili tudi tri rešitve, ki zaslužijo kar šest točk, poleg številnih s petimi in manj točkami.

Vsega smo prejeli 145 prognoz, med njimi dve neveljavni (ena ima napačne pare klubov, druga je dospela prepozno). Pravilnih napovedi rezultatov je tokrat več. Mariborski rezultat so pravilno predvidevali narednik Tone Kolenko in dijak Leopold Vehovar iz Maribora ter uradnik Jože Kumar iz Pobrežja, trboveljski rezultat pa so uganili dijak Krapša Arnold iz Maribora, Resinović Vasilije iz Pobrežja, ključavničar Filip Samar iz Studencev, dijak Vinko Kapun iz Slovenske Bistrice in dijak Osterc Adolf iz Mirne peči. Pravilnih prognoz za ljubljanski in jeseniški rezultat je 25, odnosno 12.

Stave za posamezne klube dajejo sledečo sliko: Železničar—Olimp 135:4 (4 za remis), Amater—Maribor 70:50 (23), Mars—Kranj 46:79 (18), Bratstvo—Ljubljana 36:81 (26). Podrobnejši izid in stanje tekmovanja bomo objavili v soboto.

Nedeljski spored v ligi

V nedeljo, 22. sept., so na sporedu tekme **Maribor—Bratstvo** v Mariboru, **Ljubljana—Železničar** v Ljubljani, **Olimp—Mars** v Celju ter **Kranj—Amater** v Kranju.

Še štiri nedelje bo trajalo jesensko ligaško prvenstvo, po tem roku bomo tudi mi sešteli točke posameznim tekmovalcem, ki jih itak lahko po odigranih tekmah sami ugotovijo, ter razdelili med najbolj srečne več lepih daril. Zadnji čas je, da se še tudi Vi odločite za sodelovanje, ako še ne tekmujete. Izrežite spodnji kupon ter ga pošljite s prognozo rezultatov nedeljskih tekem na naslov „Večernikovega" sportnega urednika najkasneje do sobote ob 18., lahko pa tudi oddate do tega časa v nabiralnik Mariborske tiskarne, Kopališka 6. Tekmovalcem izven Maribora bomo priznali tudi pošiljke, ki jih bomo prejeli v ponedeljek zjutraj s sobotnim poštnim žigom. Kupon je za nedeljo, 22. sept., objavljen le v današnji številki.

KUPON
ZA SPORTNO NAGRADNO TEKMOVANJE »VEČERNIK« DNE 17. SEPTEMBRA 1940

Dva razpisa SSK Maratona

VIII. pohorski gozdni tek

za poedince in moštva trojic bo priredil SSK Maraton v nedeljo, 22. sept., s startom ob 11. pri Ruški koči in ciljem pri Pohorskem domu. Dolžina proge 4700 m. Pravico starta imajo tudi neverificirani člani klubov JAZ, ne pa oni pod zabrano. Razpisane so lepe nagrade, prehodni pokal za moštva brani SSK Maraton iz leta 1938. Prijave z din 5.— prijavnine za osebo je treba poslati potom klubov na naslov Smerdel Jože, Maribor, Gosposka 23, najkasneje do 18. t. m. Podrobnosti so na razpolago pri prireditelju.

Medklubska kolesarska dirka

bo na novi cesti Reka—Sv. Areh v nedeljo, 22. septembra, v izvedbi SSK Maratona. Proga je dolga 12 km, vodi po novi cesti do bližine Ruške koče, nato krene na gozdno pot do Pohorskega doma. Pravico starta imajo pravilno verificirani vozači A in B, ki se morajo javiti na startu najkasneje do pol 11. Dirka bo ob vsakem vremenu. Prijave s prijavnino je treba poslati na naslov SSK Maraton, Maribor, Koroška 26, kjer se dobijo tudi nadaljnje podrobnosti razpisa.

---

s. **Plavalni dvoboj Madžarska—Hrvatska** v Splitu se je končal z zmago gostov 23:13. Drugi dan je dosegel Ciganović na 100 m hrbtno z 1:12.5 edino prvo mesto. Izven konkurence je Boršićeva postavila s 3:22.2 nov državni rekord na 200 m prsno. V waterpolu so zmagali Madžari 4:3.

s. **Danska plavalka R. Hvegerjeva** je zopet izboljšala dva svetovna rekorda. V Kjevenhavnu je preplavala 300 m v 3:42.5 (dosedanji rekord 3:45.9), za 400 m pa je rabila 5:00.1 (5:05.5).

Drobne novice

V KRIŽEVCIH ZIDAJO SADNO SUŠILNICO

Kmetijska zadruga v Križevcih pri Ljutomeru je pričela z gradnjo velike sadne sušilnice. Sušilnica bo na prostoru križevske posojilnice in jo gradi domači stavbenik g. Marinič. Sušilnica v Križevcih bo največja na Murskem polju in bo brezdvomno velike gospodarske važnosti za kraj sam in veliko okolico.

n. **360 narodnih pesmi** zna na pamet narodni guslar Bajro Hamidović v sarajevskem okraju. V glavnem so to junaške pesmi od Kosovega do osvobojenja. Skoroda ne mine proščenje ali kako drugo praznovanje brez njega. S seboj vodi slepca Alago Bajrića iz Zvornika.

n **Do težkega karambola** je prišlo ponoči na cesti Sarajevo—Ilidže med luksuznim avtomobilom gradbenika Suniča ter kolesarjem Ribičem iz Sarajeva. Ribič je bil na mestu mrtev, vse potnike v avtomobilu so pa radi poškodb prepeljali v bolnišnico.

Mariborske vesti

m. **Mariborsko gledališče** dobiva daleko najmanjšo državno subvencijo med vsemi državnimi gledališči. Ker je zaradi narasle draginje ansambl opravičeno zahteval povišanje svojih prejemkov, se je podala v začetku julija v Beograd deputacija gledališča s prošnjo za izenačenje mariborske subvencije z onimi ostalih pokrajinskih gledališč. Ker pa je finančni minister odbil zadevni predlog prosvetnega ministra, je intervenirala te dni druga deputacija mariborskega gledališča v prosvetnem in finančnem ministrstvu ter pri ministru g. dr. Kreku in pri senatorju g. Smodeju. Dasi je težko za denar, je dobila deputacija vtis, da bo njena prošnja vendarle ugodno rešena.

MALI OGLASI

CENE MALIM OGLASOM: V malih oglasih stane vsaka beseda 50 par, najmanjša pristojbina za te oglase je din 10.—. Dražbe, preklici, dopisovanja in ženitovanjski oglasi din 1.— po besedi. Najmanjši znesek za te oglase je din 12.—. Debelo tiskane besede se računajo dvojno. Oglasni davek za enkratno objavo znaša din 2.—. Znesek za male oglase se plačuje takoj pri naročilu, oziroma ga je vposlati v pismu skupaj z naročilom ali pa po poštni položnici na čekovni račun št. 11.409. — Za vse pismene odgovore glede malih oglasov se mora priložiti znamka za 3 din.

SLUŽBO DOBI

PERFEKTNO KUHARICO IN SOBARICO
pridne in poštene, z dobrimi spričevali in z znanjem nemščine, išče od 1. novembra za v Nemčijo dunajska družina z 2 otrokoma. Mesečno RM. 60—65.—. Samo prvoklasne moči prosim za pismeno ponudbo, po mogočnosti s sliko, na naslov: Frau Mizzi Maier, p. Adr. »Transport« k. d., Sušak, Mačekovo 3. 17798-2

PRIDNA SLUŽKINJA
z dežele za pomoč gospodinji se takoj stalno sprejme. Vprašati: gostilna Sever, Tezno. 17825-2

MIZARSKE POMOČNIKE
in vajence sprejme Plohl Ivan, Smetanova ulica 1. 17812-2

SLUŽBO IŠČE

ŠIVILJSKA POMOČNICA
začetnica, išče nameščenje takoj. Pismene ponudbe na ogl. odd. »Večernika« pod »Šivilja«. 17809-3

IŠČE SE STANOVANJE
z zajtrkom in večerjo za mladega dijaka iz dežele v mestu. Ponudbe na ogl. odd. »Večernika« pod »Dijak«. 17818-3

Lepo, prazno
SOBO S ŠTEDILNIKOM
iščem za dve osebi za takoj. Naslov v ogl. odd »Večernika«. 17819-3

VAJENCI-(KE)

ŠIVILJSKO VAJENKO
sprejmem. Holzapfel Mimika, Koroška 56. 17824-4

STANOVANJE ODDA

SOBA IN KUHINJA
z vrtom se odda. Pobrežje, Zrkovska c. 24. 17822-5

ŠTIRISOBNO STANOVANJE
z vsem komfortom, centralna kurjava, oddamo. Grajski trg 1. 17827-5

PREHRANA

DIABETIČARJI!
Dobavitelj tukajšnje splošne bolnice pekarna Rakuša, Koroška c. 24, priporoča kruh, moko, kekse in suhor, vse za diabetičarje. Analiza v pogled. Poštne pošiljke. 17814-7

SOBO ODDA

Gospodična kot
SOSTANOVALKA
se sprejme. Poseben vhod. Ruška c. 1, I. nadstr. desno. 17802-8

OPREMLJENA SOBA
se odda solidni gospodični ali gospodu. Maribor, Gregorčičeva 26, pritličje, Celcer 17803-8

Sprejmem mirnega
GOSPODA
na stanovanje. Mesarski prehod 5-I. 17813-8

OPREMLJENO SOBO
snažno, s posebnim vhodom, išče mlajši, stalno nameščen gospod v centru mesta s 1. oktobrom. Ponudbe na ogl. odd. »Večernika« pod »Solidno«. 17808-8

POSEST

Državni uslužbenec išče
HIŠO
za v najem. Naslov v ogl. odd. »Večernika«. 17821-11

POSEKAN GOZD
prodam. Pukl, Pekre 51, Lim buš. 17805-11

Novozgrajena
DRUŽINSKA HIŠA
se takoj proda. Cena 15.000 din. Vpraša se v gostilni Sever, Ptujska cesta. 17816-11

NOVA HIŠA
z vrtom za 18.000 din naprodaj. Le direktni kupci naj vprašajo: Maribor, Stritarjeva ul. 7, Dolajš. 17811-11

ŽENSKI KOTIČEK

GOSPODINJE!
Od srede naprej dobite zopet specialni sladki rženi (kmetski) kruh v pekarni Rakuša, Koroška c. 24. 17815-18

VOZILA

B. M. W. MOTORNO KOLO
s prikolico, 750 ccm, v odličnem stanju, prodam. Vprašati pri poslovalnici »Večernika« v Celju. 6238-22

Prodam sportni
DVOSEDEŽNI AVTO
»Peugeot«, vožen 49.000 km, v brezhibnem stanju, cilindri brušeni, gume skoraj nove. V delavnici, Tržaška cesta 6, Maribor. 17817-22

Psihografolog in astrolog
S. PARADISO
Maribor, Gosposka ulica Hotel »Zamorc«
Psihografolog Paradiso Vam pokaže smer sreče in blagostanja. Vam odpre zastor Vašega življenja. Pove Vam s kom in kako se boste poročili Kako se obvarujete nesporazuma v zakonu. Ka teri so Vaši srečni dnevi Kedaj se podajajte v špe kulacije da Vam srečno uspejo. Katerih bolezni in nezgod so čuvajte. Ke daj naj stavite loterijo itd. Dela na strogo znanstveni podlagi. Obiske sprejema od 9. do 12. in od 2. do 7. ure.
Ostane samo do 22. t. m.

ŠIRITE »VEČERNIK«!

OBRT - TRGOVINA

»KERAMIKA«
Hišni posestniki in najemniki, preglejte Vaše peči in štedilnike, predno nastopi zima. Vsa pečarska in keramična dela izvršuje solidno in poceni Anton Rajšp, Maribor, Orožnova 6, kjer si lahko ogledate veliko zalogo. Prvo vrstne ploščice ter peči. — Stavbeniki in pečarji popust. 5212-13

OPOZORILA

OPOZARJAM
vsakogar, ki bi širil neresnične govorice o najdbi blaga v moji trgovini, da bom proti vsakomur sodnijsko postopala. Marija Kac, trgovina z meš. blagom, Studenci, Kralja Petra c. 19. 17807-25

SPOMNITE SE CMD!

ŽIVALI

ČRNOBELI POLANGORSKI MAČEK
ušel. Event. sporočila o njem proti nagradi naproša Stor. Hranilnica Dravske banovine 17801-24

POHIŠTVO-OPREMA

2 POSTELJI
miza in okno z mrežo se proda. Vprašati pri hišnici, Prešernova 30-III. 17823-17

PRIDELKI

JABOLKA
kg 2 din. Skladišče Koražija, Kolodvorska 1. 17826-23

IZGUBLJENO

Kdor je izgubil
DEŽNIK
pri parku, ga dobi v Praprotnikovi ul. 29, Krčevina. 17804-27

Za vkuhavanje sveže, prvovrstne in
prave bosanske slive
v gajbah po 15 do 18 kg oddajam in pošiljam tudi po železnici po dnevni ceni
Josipina Bole
sadje in zelenjava en gros, Maribor, Koroška cesta 20, dvorišče. 1058

Naročniki kupujte pri naših inserentih ter oglašujte!

Otvoritev kavarne Astorie

Danes se odpre preurejena **KAVARNA »ASTORIA«**. Vsem dosedanjim gostom bo novo vodstvo skušalo v vseh ozirih ustreči, bodisi s solidno in točno postrežbo, s kvalitetnim blagom, izbranim čtivom in drugimi kavarniškimi zabavami. Kavarna »Astoria« bodi rendez-vous vseh Mariborčanov!

V preurejeno kavarno »Astorio« vljudno vabi

Lastnik Josip Petan

Zahvala

Iz vsega srca se zahvaljujem vsem, ki ste nam ob tragičnem udarcu usode izkazali svoje sočutje in s tem lajšali težo gorja; tisočera hvala vsem, ki ste spremili na zadnji poti ter se v govorih poslovili od

dr. Alfonza Wankmüllerja

Frida dr. Wankmüllerjeva.

Izdaja in urejuje ADOLF RIBNIKAR v Mariboru. Tiska Mariborska tiskarna d. d., predstavnik STANKO DETELA v Mariboru. — Oglasi po ceniku. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in uprava: Maribor, Kopališka ulica 6. — Telefon uredništva štev. 25-67 in uprave štev. 28-67. — Poštni čekovni račun štev. 11. 409.